

2017

(May)

COMMERCE

(General/Speciality)

Course : 401

(Cost Accounting)

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

(New Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

1. (a) Fill in the blanks : 1×4=4

(i) Cost which can be charged to a particular unit of cost is considered as _____.

(ii) Reorder quantity may be measured in _____.

(2)

(iii) Under the Rowan plan _____ is a fixed percentage.

(iv) The basis of apportionment for indirect wages is _____.

(b) Choose and write the correct answer :

1×4=4

(i) In a printing industry, job costing/process costing is applied.

(ii) The sum of direct material cost and direct labour cost is termed as prime cost/overhead.

(iii) Tender form is issued by the purchasing department/production department.

(iv) Vacation pay for factory workers should be charged to factory overhead/direct labour.

2. Write on the following (any four) :

4×4=16

(a) Statement of cost and profit

(b) Inventory control

(c) Causes of labour turnover

(3)

(d) Allocation, apportionment and absorption of overhead

(e) Five reasons for disagreement of profit as shown by the Cost Accounting and Financial Accounting

3. (a) Following information are related to a product for the year ended on 31st March, 2016 :

	₹
Stock on 1st April, 2015 :	
Raw materials	10,000
Finished products (2000 tons)	8,000
Stock on 31st March, 2016 :	
Raw materials	11,120
Finished products (4000 tons)	16,000
Raw material purchased	60,000
Direct wages	50,000
Rent, rates and taxes of works	20,000
Carriage inwards	720
Work-in-progress on 1st April, 2015	2,400
Work-in-progress on 31st March, 2016	8,000
Cost of factory supervision	4,000
Sales of finished goods	1,50,000

(4)

Advertisement and selling expenses amount to 0.25 paise per ton sold. 32000 tons were produced during the year.

Prepare a cost sheet showing (i) the value of raw materials used, (ii) cost of production for the year, (iii) cost of goods sold, (iv) the net profit for the year and (v) the net profit per ton of the product. 14

Or

(b) What do you understand by cost classification? Discuss the various bases of classification of costs and various types of costs. 4+6+4=14

4. (a) A worker takes 80 hours to do a job for which the time allowed is 100 hours. His daily rate is ₹ 2.50 per hour. Calculate the work cost of the job under the following methods of payment of wages and statement of works cost : 14

- (i) Time rate
- (ii) Halsey plan
- (iii) Rowan plan

Additional Information :

- (1) Material cost—₹ 120
- (2) Factory overhead 125% of wages

(5)

Or

(b) What do you mean by perpetual inventory system? How does it differ from ABC analysis? State the advantages of ABC analysis. 4+6+4=14

5. (a) From the following particulars, compute a comprehensive machine hour rate : 14

- (i) Cost of machine—₹ 1,00,000; Estimated life—15 years; Residual value—₹ 10,000
- (ii) Machine running hours—2040 hours per machine per annum including idle time of 40 hours due to repairs and maintenance and breakdown of machine
- (iii) Power consumption of the machine per hour—20 units; Rate of power per 100 units—₹ 80
- (iv) There are two operators in the shop and wages of an operator who is in charge of two machines ₹ 12,000 p.a.
- (v) Rent, rates and taxes of the shop ₹ 4,800 p.a.
- (vi) Insurance premium for the machine ₹ 400 per quarter
- (vii) General lighting per month—₹ 600

(6)

- (viii) Repairs and maintenance expenses per month ₹ 400 per machine
- (ix) Shop supervisor's salary per month—₹ 1,500
- (x) Other factory overhead allocated to the shop ₹ 6,000 p.a.

There are four identical machines in the shop. The supervisor devotes $\frac{1}{5}$ th of his time for supervising the machine.

Or

- (b) Explain the following : 7+7=14
- (i) Various methods of determining overhead rate
  - (ii) Various bases of apportionment of overheads to departments

6. (a) From the following information, prepare a Reconciliation Statement : 14

Profit as per cost accounts	1,45,500
Works overheads underrecovered	9,500
Administrative overheads underrecovered	22,750
Selling overheads overrecovered	19,500
Overvaluation of opening stock in cost accounts	15,000
Overvaluation of closing stock in cost accounts	7,500

(7)

Interest earned during the year	₹ 3,750
Rent received during the year	27,000
Bad debts written-off during the year	9,000
Preliminary expenses written-off during the year	18,000

Or

- (b) (i) How does job costing differ from process costing?
- (ii) What do you mean by normal loss, abnormal loss and abnormal gain in process costing? How are they treated in Process Accounts? 7+7=14

(8)

(ASSAMESE VERSION)

1. (a) স্বালী ঠাই পূৰ কৰা : $1 \times 4 = 4$
- (i) এটি নিৰ্দিষ্ট ব্যয় গোটত ধাৰ্য কৰা ব্যয়ক _____ ব্যয় বুলি ধৰা হয়।
- (ii) সামগ্ৰী পুনঃক্ৰয়ৰ মান _____ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰি।
- (iii) ব'ৰান প্লেনৰ ক্ষেত্ৰত _____ হ'ল স্থিৰ শতাংশ।
- (iv) পৰোক্ষ মজুৰিক _____ ভেটিত বিতৰণ কৰা হয়।
- (b) শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা : $1 \times 4 = 4$
- (i) ছপাশাল উদ্যোগত জৰুৰী কষ্টিং/প্ৰচেছ কষ্টিং প্ৰয়োগ কৰা হয়।
- (ii) প্ৰত্যক্ষ সামগ্ৰী ব্যয় আৰু প্ৰত্যক্ষ মজুৰি ব্যয়ৰ সমষ্টিয়েই মুখ্য ব্যয়/উপৰি ব্যয়।
- (iii) টেম্পাৰ প্ৰপাৰ্ট ক্ৰয় বিভাগ/উৎপাদন বিভাগৰ দ্বাৰা বিলি কৰা হয়।
- (iv) ফেক্টৰী বনুৱাক দিয়া ছুটিৰ মজুৰি ফেক্টৰী উপৰি ব্যয়/প্ৰত্যক্ষ বনুৱা ব্যয়ৰ লগত সংযোজন হয়।
2. তলত দিয়াবোৰৰ বিষয়ে লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : $4 \times 4 = 16$
- (a) ব্যয় আৰু লাভৰ সাৰণী
- (b) মজুত সস্তাৰ নিয়ন্ত্ৰণ
- (c) শ্ৰম প্ৰত্যাবৰ্তনৰ কাৰণসমূহ
- (d) উপৰি ব্যয়ৰ বিভাজন, বিতৰণ আৰু শোহন
- (e) ব্যয় হিচাপৰ লাভ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ লাভৰ মাজত হোৱা অমিলকৰণৰ পাঁচটা কাৰণ

(9)

3. (a) তলত এটি সামগ্ৰীৰ 31 মাৰ্চ, 2016 তাৰিখত তথ্য দিয়া হৈছে :

প্ৰাৰম্ভিক সস্তাৰ 1 এপ্ৰিল, 2015 :

কেঁচা সামগ্ৰী	10,000
উৎপাদিত সামগ্ৰী (2000 টন)	8,000

মজুত সস্তাৰ 31 মাৰ্চ, 2016 :

কেঁচা সামগ্ৰী	11,120
উৎপাদিত সামগ্ৰী (4000 টন)	16,000

কেঁচা সামগ্ৰী ক্ৰয়	60,000
প্ৰত্যক্ষ মজুৰি	50,000
ভাড়া আৰু অন্যান্য কৰ	20,000
ক্ৰয় পৰিবহণ ব্যয়	720
অসম্পূৰ্ণ কাৰ্য ব্যয় 1 এপ্ৰিল, 2015	2,400
অসম্পূৰ্ণ কাৰ্য ব্যয় 31 মাৰ্চ, 2016	8,000
ফেক্টৰী পৰ্যবেক্ষণ ব্যয়	4,000
উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বিক্ৰী	1,50,000

বিক্ৰী হোৱা প্ৰতি টন সামগ্ৰীৰ 0.25 পইচাকৈ বিজ্ঞাপন আৰু বিক্ৰী ব্যয় ধাৰ্য কৰা হৈছে। বছৰৰ মুঠ উৎপাদিত সামগ্ৰী 32000 টন।

এখনি ব্যয় তালিকা প্ৰস্তুত কৰি (i) ব্যৱহৃত কেঁচা সামগ্ৰীৰ মূল্য, (ii) বছৰি মুঠ উৎপাদন ব্যয়, (iii) মুঠ বিক্ৰী সামগ্ৰী ব্যয়, (iv) বছৰি লাভ আৰু (v) প্ৰতি টনৰ প্ৰকৃত লাভ দেখুওৱা।

(10)

নাইবা

- (b) বায়ু শ্ৰেণীবিভাজন বুলিলে কি বুজা? বায়ু শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভেটিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা আৰু বায়ুৰ প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।
4+6+4=14

4. (a) এটি জৰু সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ সময় দিয়া হৈছে 100 ঘণ্টা আৰু এজন বনুৱাই ইয়াক সম্পূৰ্ণ কৰিবলৈ সময় লয় 80 ঘণ্টা। বনুৱাজনৰ দৈনিক মজুৰি প্ৰতি ঘণ্টাত ₹ 2.50. তলৰ পদ্ধতিৰ দ্বাৰা কাৰ্যসম্পাদন বায়ু নিৰ্ণয় কৰা আৰু জৰু বায়ু তালিকা প্ৰস্তুত কৰা :

14

- (i) টাইম বেট
(ii) হালচে প্লেন
(iii) বা'বন প্লেন

অতিৰিক্ত তথ্য :

- (1) সামগ্ৰী বায়ু—₹ 120
(2) ফেক্টৰী উপৰি বায়ু : মজুৰিৰ 125% নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে

নাইবা

- (b) বিভিন্ন মজুত সমূহৰ পদ্ধতি মানুহে কি বুজা? এই পদ্ধতি আৰু ABC পৰ্যালোচনা পদ্ধতিৰ মজুত পৰ্য্যক কি? ABC পৰ্যালোচনা পদ্ধতিৰ সুবিধাসমূহ উল্লেখ কৰা।
4+6+4=14

(11)

5. (a) তলৰ তথ্যসমূহৰ পৰা মেচিনৰ প্ৰতি ঘণ্টা হাৰ নিৰ্ণয় কৰা :

14

- (i) মেচিনৰ মূল্য—₹ 1,00,000; আনুমানিক কাৰ্যক্ষম বয়স—15 বছৰ; আনুমানিক অৱশিষ্ট বায়ু—₹ 10,000
(ii) মেচিনৰ চলিত ঘণ্টা—2040 ঘণ্টা প্ৰতি বছৰত মেচিনৰ মেৰামতি আৰু অৱসৰৰ 40 ঘণ্টালৈ
(iii) মেচিনৰ বিজুলী শক্তি বায়ু প্ৰতি ঘণ্টাত—20 গোট; প্ৰতি 100 গোটৰ শক্তিৰ হাৰ—₹ 80
(iv) দুটা মেচিনৰ তত্ত্বাৱধানত থকা দুজন মেচিন চালকৰ প্ৰতি জনৰ মজুৰি বছৰি ₹ 12,000
(v) ফেক্টৰীৰ ভাড়া ও অন্যান্য কৰ বছৰি ₹ 4,800
(vi) মেচিনৰ বীমা কিস্তী ₹ 400 প্ৰতি তিনি মাহত
(vii) সাধাৰণ বিজুলী বায়ু প্ৰতি মাহে ₹ 600
(viii) প্ৰতি মেচিনৰ মেৰামতি বায়ু প্ৰতি মাহে ₹ 400
(ix) ফেক্টৰী পৰ্যবেক্ষকৰ দৰমহা প্ৰতি মাহে ₹ 1,500
(x) অন্যান্য ফেক্টৰী উপৰি বায়ু বছৰি ₹ 6,000

ফেক্টৰীত একে প্ৰকাৰৰ চাৰিটা মেচিন কাৰ্যক্ষম পৰ্যবেক্ষকৰ $\frac{1}{5}$ সময় মেচিন পৰ্যবেক্ষণত বৰহ কৰা হয়।

নাইবা

- (b) নিত্ৰোজসমূহ ব্যাখ্যা কৰা :
(i) উপৰি বায়ু হাৰ নিৰ্ণয় কৰা বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ
(ii) বিভিন্ন বিভাগসমূহলৈ উপৰি বায়ু বিতৰণ কৰা বিভিন্ন ভেটিসমূহ
7+7=14

(12)

6. (a) তলৰ তথ্যসমূহৰ পৰা এখনি সমিলমিল বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা :

14

	₹
বায় হিচাপৰ মতে নিৰ্ধাৰণ কৰা লাভ	1,45,500
কাৰ্য উপৰি বায় অৱসংগ্ৰহ	9,500
প্ৰশাসনিক উপৰি বায় অৱসংগ্ৰহ	22,750
বিক্ৰী উপৰি বায় অৱসংগ্ৰহ	19,500
বায় হিচাপত প্ৰাৰম্ভিক মজুত সন্তাৰ অধিমূল্যায়ন	15,000
বায় হিচাপত চূড়ান্ত মজুত সন্তাৰ অধিমূল্যায়ন	7,500
বছৰৰ সূত আহৰণ	3,750
বছৰৰ ভাড়া আহৰণ	27,000
বছৰটোৰ বেয়া দেনা	9,000
বছৰটোত প্ৰাৰম্ভিক বায় পৰিশোধ	18,000

নাইবা

- (b) (i) জ্বৰ কষ্টিং আৰু প্ৰচেছ কষ্টিংৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।
- (ii) প্ৰচেছ কষ্টিংত সাধাৰণ লোকচান, অসাধাৰণ লোকচান আৰু অসাধাৰণ লাভ বুলিলে কি বুজা? প্ৰচেছ কষ্টিং হিচাপ প্ৰস্তুত কৰোঁতে এইবিলাক কেনেকৈ সমযোজনা কৰা হয়? $7+7=14$

(13)

(Old Course)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

1. (a) Choose the correct answer : $1 \times 4 = 4$
- (i) Fixed cost per unit decreases/ increases with rise in output.
- (ii) For EOQ, Q stands for quality/ quantity.
- (iii) Under the Rowan plan, bonus is a fixed/variable percentage.
- (iv) Bases of factory rent apportionment are floor area/direct expenses.
- (b) Fill in the blanks : $1 \times 4 = 4$
- (i) In an oil industry, _____ costing method is applied.
- (ii) The perpetual inventory system means a _____ stock-taking system.
- (iii) In process costing, costs are calculated at the end of the _____ process.
- (iv) Overheads are the _____ of indirect material, indirect labour and indirect expenses.

(14)

2. Answer the following questions (any four) :

4×4=16

- (a) Distinguish between Cost Accounting and Financial Accounting.
- (b) What do you mean by perpetual inventory system?
- (c) Explain the causes of labour turnover.
- (d) Explain different methods of calculating overheads.
- (e) Distinguish between Job Costing and Process Costing.

3. (a) Following information has been obtained from the cost records of Aditya Chemical Ltd. for 2016 :

Finished goods on 1.1.2016	50,000
Raw materials on 1.1.2016	10,000
Work-in-progress on 1.1.2016	14,000
Direct labour	1,60,000
Purchase of raw material	98,000
Indirect labour	40,000
Heat, light and power	20,000
Factory insurance and taxes	5,000
Repairs to plant	3,000
Factory supplies	5,000
Depreciation on factory building	6,000

(15)

Depreciation on plant	10,000
Finished goods on 31.12.2016	1,70,000
Raw materials on 31.12.2016	13,000
Work-in-progress on 31.12.2016	78,000

No office and administrative expenses were incurred during the year 2016.

Prepare a statement of cost for the year 2016 showing (i) cost of raw material consumed, (ii) factory cost and (iii) cost of goods sold.

11

Or

(b) What do you understand by cost classification? Discuss the various bases of classification of costs and give examples of each class of cost. 3+5+3=11

4. (a) The products A and B are used as follows :

	A	B
Normal consumption	200 units per week	100 units per week
Maximum consumption	300 units per week	200 units per week
Minimum consumption	100 units per week	50 units per week
Reorder quantity	1000 units	500 units
Reorder period	4 to 5 weeks	2 to 4 weeks

(16)

For each product, calculate the following : 11

- (i) Reorder level
- (ii) Maximum level
- (iii) Minimum level
- (iv) Average stock level

Or

(b) What do you understand by economic order quantity (EOQ)? Describe the methods pricing materials issues with its advantages and disadvantages. 4+7=11

5. (a) A worker takes 12 hours to complete a work on daily wages and 8 hours on a scheme of payment by results. Worker's day rate is ₹ 6 per hour. The cost of material of the product is ₹ 20 and the overheads are recovered at 200% of the total wages.

Calculate the factory works cost of the product under (i) Rowan plan and (ii) Halsey scheme. 11

Or

- (b) Write short notes on : 3+3+5=11
- (i) Idle time
  - (ii) Overtime
  - (iii) Labour turnover

(17)

6. (a) A machine purchased for ₹ 55,000. It was installed in a shop over $\frac{1}{5}$ th of its floor area at an additional cost of ₹ 5,000. The working life of the machine as also the scrap value were estimated at 10 years and ₹ 5,000 respectively. From the following details, compute the machine hour rate : 12

	₹
Rent and rates of the shop p.a.	5,000
General lighting of the shop p.m.	500
Repairs and maintenance for the machine p.a.	3,000
Insurance premium p.a.	2,400
Supervisor's salary p.m.	1,000

It is estimated that the supervisor devotes $\frac{1}{4}$ th of his time for the machine. The cost of power is ₹ 20 per 100 units and the machine consumed 10 units per hour.

Normal working hour of the machine is estimated at 1200 but during the year it actually worked for 1000 hours.

Or

- (b) What do you mean by overhead cost? Explain the various classifications of overhead cost and its bases of apportionment. 4+8=12

(18)

7. (a) A product passes through three processes for completion. During December 2016, 1000 units were produced. The data relating to the process were as follows :

Particulars	A (₹)	B (₹)	C (₹)
Material	30,000	15,000	10,000
Labour	25,000	20,000	15,000
Direct Expenses	5,000	21,600	9,050

The indirect expenses for the period were ₹ 14,000. The scraps of process B and C were sold at ₹ 1,450 and ₹ 1,660 respectively.

Prepare the Process Accounts and Cost of Production Account. 11

Or

- (b) Explain the following : 5+6=11
- Difference between Cost Audit and Financial Audit
  - Reconciliation of Cost Account and Financial Account

(19)

(ASSAMESE VERSION)

1. (a) শুদ্ধ উত্তৰটো বাচি উলিওৱা : 1×4=4

(i) উৎপাদন বঢ়াৰ লগেলগে প্ৰতি গোটৰ ছিৰ ব্যয় বাঢ়ে/কমে।

(ii) EOQ-ৰ বাবে Q আৰুৰে মান (quality)/পৰিমাণ (quantity) বুজাই।

(iii) ৰ'ৱান প্লেনৰ ক্ষেত্ৰত বোনাচ ছিৰ/পৰিৱৰ্তনশীল শতাংশ।

(iv) ফেক্টৰী ভাড়া বিতৰণৰ ভেটি মজিয়া কালি/প্ৰত্যক্ষ ব্যয়।

- (b) খালী ঠাই পূৰ কৰা : 1×4=4

(i) তৈল ক্ষেত্ৰ উদ্যোগত _____ ব্যয় পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰা হয়।

(ii) চিৰন্তন মজুত সত্ত্বেও পদ্ধতিৰ অৰ্থ হ'ল _____ সত্ত্বেও প্ৰাপ্তি পদ্ধতি।

(iii) প্ৰচেষ্টা কৰ্ত্তিত _____ প্ৰচেষ্টাৰ অন্তত ব্যয় নিৰ্ধাৰণ কৰা হয়।

(iv) উপৰি ব্যয় পৰোক্ষ সামগ্ৰী, পৰোক্ষ শ্ৰম আৰু পৰোক্ষ ব্যয়ৰ _____।

2. তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16

(a) ব্যয় হিচাপকৰণ আৰু বিত্তীয় হিচাপকৰণৰ মাজত পাৰ্থক্য লিখা।

(20)

- (b) চিৰন্তন মজুত সস্তাৰ পদ্ধতি মানে কি বুজা ?
(c) শ্ৰম প্ৰত্যাহৰ্তনৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
(d) উপৰি ব্যয় নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
(e) ছব্ কষ্টিং আৰু প্ৰচেছ কষ্টিংৰ মাজত পাৰ্থক্যসমূহ লিখা।

3. (a) আদিত্য কেমিকেল লিমিটেডৰ, 2016 বৰ্ষৰ তথ্য তলত দিয়া হৈছে :

	₹
উৎপাদিত দ্ৰব্য 1.1.2016	50,000
কেঁচ সামগ্ৰী 1.1.2016	10,000
অসম্পূৰ্ণ কাৰ্য ব্যয় 1.1.2016	14,000
প্ৰত্যাহ শ্ৰম	1,60,000
কেঁচ সামগ্ৰী ক্ৰয়	98,000
পৰোক্ষ শ্ৰম	40,000
শক্তি ও বিজুলী	20,000
ফেক্টৰী বীমা ও কৰ	5,000
যন্ত্ৰপাতি মেবামতি	3,000
ফেক্টৰী যোগান	5,000
ফেক্টৰী গৃহৰ অৱক্ষয়	6,000
যন্ত্ৰপাতিৰ অৱক্ষয়	10,000
উৎপাদিত দ্ৰব্য 31.12.2016	1,70,000
কেঁচ সামগ্ৰী 31.12.2016	13,000
অসম্পূৰ্ণ কাৰ্য ব্যয় 31.12.2016	78,000

(21)

2016 বৰ্ষত কোনো ধৰণৰ কাৰ্যালয় আৰু প্ৰশাসনিক ব্যয় নাছিল।

2016 বৰ্ষৰ বাবে ব্যয় বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰি (i) কেঁচ সামগ্ৰী ব্যৱহৃত ব্যয়, (ii) ফেক্টৰী ব্যয় আৰু (iii) বিক্ৰী হোৱা দ্ৰব্যৰ ব্যয় দেখুওৱা।

11

নাইবা

- (b) ব্যয় শ্ৰেণীবিভাজন বুলিলে কি বুজা ? ব্যয় শ্ৰেণীবিভাজনৰ বিভিন্ন ভেটিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা আৰু উদাহৰণৰ সৈতে প্ৰতিটি শ্ৰেণী আলোচনা কৰা।

3+5+3=11

4. (a) উৎপাদিত দ্ৰব্য A আৰু Bৰ উৎপাদন কাৰ্য তলত দিয়া হৈছে :

	A	B
স্বাভাৱিক ব্যৱহৃত	প্ৰতি সপ্তাহত 200 গোট	প্ৰতি সপ্তাহত 100 গোট
উচ্চতম ব্যৱহৃত	প্ৰতি সপ্তাহত 300 গোট	প্ৰতি সপ্তাহত 200 গোট
নিম্নতম ব্যৱহৃত	প্ৰতি সপ্তাহত 100 গোট	প্ৰতি সপ্তাহত 50 গোট
পুনঃআবণ্টন পৰিমাণ	1000 গোট	500 গোট
পুনঃআবণ্টন সময়	4ৰ পৰা 5 সপ্তাহ	2ৰ পৰা 4 সপ্তাহ

(22)

উৎপাদিত দ্ৰব্য A আৰু Bৰ বাবে তলত দিয়াবোৰ নিৰ্ণয় কৰা :

11

- (i) পুনঃআবৰ্তন স্তৰ
- (ii) উচ্চতম স্তৰ
- (iii) নিম্নতম স্তৰ
- (iv) গড় সম্ভাৰ স্তৰ

নাইবা

(b) ইকনমিক অৰ্জাৰ কুৱাণ্টিটি বুলিলে কি বুজা? সামগ্ৰী আৱৰ্তন দৰৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ আলোচনা কৰা। ইয়াৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4+7=11

5. (a) এজন শ্ৰমিকৰ এটা শ্ৰম সম্পূৰ্ণৰ বাবে স্বাভাৱিক সময় 12 ঘণ্টা আৰু প্ৰকৃত সময় দৈনিক মজুৰি ভিত্তিত 8 ঘণ্টা লয়। শ্ৰমিকৰ দৈনিক হাৰ প্ৰতি ঘণ্টাত ₹ 6. দ্ৰব্যৰ সামগ্ৰীৰ ব্যয় ₹ 20 আৰু দ্ৰব্যৰ উপৰি ব্যয় মুঠ মজুৰিৰ 200 শতাংশ উদ্ধাৰ হয়।

দ্ৰব্যৰ ফেক্টৰী শ্ৰম ব্যয় (i) ব'য়ান প্লেনৰ ভিত্তিত আৰু (ii) হাল্চে আঁচনীৰ ভিত্তিত নিৰ্ণয় কৰা।

11

নাইবা

(b) চমু টোকা লিখা :

3+3+5=11

- (i) সাময়িক সময়
- (ii) অতিৰিক্ত সময়
- (iii) শ্ৰম প্ৰত্যাহৰ্তন

(23)

6. (a) এটা মেচিন ₹ 55,000 ক্ৰয় কৰা হয়। ইয়াক ফেক্টৰীৰ $\frac{1}{5}$ মজুৰী কালিৰ ভিতৰত অতিৰিক্ত ₹ 5,000 ব্যয় কৰি স্থাপিত কৰা হয়। মেচিনৰ কাৰ্যক্ষম বয়স আৰু অৱশিষ্ট ব্যয় যথাক্ৰমে 10 বছৰ আৰু ₹ 5,000. তলত তথ্যসমূহৰ পৰা মেচিন ঘণ্টা হাৰ নিৰ্ণয় কৰা :

12

₹

ফেক্টৰীৰ ভাড়া ও অন্যান্য হাৰ (বছৰি)	5,000
ফেক্টৰীৰ সাধাৰণ বিজুলী বিল (প্ৰতি মাহে)	500
মেচিনৰ বাৰ্ষিক মেৰামতি	3,000
বীমা কিস্তী (বছৰি)	2,400
পৰ্যবেক্ষকৰ দৰমহা (প্ৰতি মাহে)	1,000

মেচিন পৰ্যবেক্ষণৰ বাবে পৰ্যবেক্ষকে মুঠ $\frac{1}{4}$ সময় ব্যয় কৰে। শক্তি ব্যয় প্ৰতি 100 গোটত ₹ 20 আৰু মেচিনে প্ৰতি ঘণ্টাত 10 গোট ব্যয় কৰে।

মেচিনৰ স্বাভাৱিক কাৰ্যক্ষম ঘণ্টা বছৰি 1200, কিন্তু মেচিনে বছৰটোত প্ৰকৃততে 1000 ঘণ্টা কাম কৰে।

নাইবা

(b) উপৰি ব্যয় বুলিলে কি বুজা? উপৰি ব্যয়ৰ বিভিন্ন শ্ৰেণী-বিভাজন আৰু ইয়াৰ বিতৰণৰ ভেটিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

4+8=12

7. (a) এটা দ্ৰব্য তিনিটা উৎপাদন পৰ্যায়ৰ দ্বাৰা সম্পন্ন হয়। ডিচেম্বৰ 2016ত, 1000 গোট উৎপাদিত হয়। তলত তিনিটা পৰ্যায়ৰ তথ্য দিয়া হৈছে :

বিৱৰণ	A (₹)	B (₹)	C (₹)
সামগ্ৰী	30,000	15,000	10,000
শ্ৰম	25,000	20,000	15,000
প্ৰত্যাহৰ্তন	5,000	21,600	9,050

(24)

ডিচেম্বৰ মাহত পৰোক্ষ ব্যয় আছিল ₹ 14,000. পৰ্যায় B আৰু C'ৰ অৱশিষ্ট যথাক্ৰমে ₹ 1,450 আৰু ₹ 1,660 বিক্ৰী কৰা হয়।

পৰ্যায় হিচাপসমূহ আৰু উৎপাদিত ব্যয় হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা। 11

নাইবা

(b) তলত দিয়াবোৰৰ ব্যাখ্যা কৰা :

5+6=11

(i) ব্যয় হিচাপ পৰীক্ষা আৰু বিত্তীয় হিচাপ পৰীক্ষাৰ মাজত পাৰ্থক্য

(ii) ব্যয় হিচাপ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ সমিলনিকৰণ

***

www.prephnext.com